

Proloog

Jaren geleden heb ik bezworen dat ik er nooit in zou gaan zitten, maar nu ben ik blij met mijn rolstoel. Ik merk dat ik neurie als ik naar buiten rijd om de geur van de lente op te snuiven en misschien zelfs een vleugje zomer mee te pikken. Het is nog vroeg en de zon piept net boven de dijk uit. Het lijkt alsof de voorjaarsstorm gisteravond alle problemen heeft verwaaid.

Peter staat met zijn hoofd tegen de kastanje geleund. Mijn buurman lijkt met de boom vergroeid zoals hij daar staat in zijn bruine kleding en de donkere pet die zijn rode haar verbergt. Bomenfluisteraar, zo noemt mijn dochter hem.

‘Goedemorgen, Peter.’

Geen enkele beweging, alsof hij wortel geschoten heeft.

‘Lekker weertje, niet?’ Mooi dat ik me niet laat negeren.

Peter denkt daar anders over.

Ik werp een blik op het buurhuis en probeer de duisternis achter de ramen te doorgronden. Ina staat vaak verstopt in de schaduw naar me te loeren, maar vandaag is er geen beweging te bespeuren. Gelukkig maar. Ina klaagt over elk grassprietje dat scheef staat.

Nu eerst naar de Japanse kers, de boom blijft toch het pronkstuk van mijn tuin. Zou hij het noodweer goed hebben doorstaan?

Maar direct als ik de achtertuin bereik, zie ik de chaos al. Het is vreselijk. Afgerukte takken en een tapijt van bloesemblaadjes, die hier en daar opgehoopt liggen als sneeuw verkleurd door straatvuil. Stil bekijk ik de shade.

Ineens trekt een afwijkende kleur mijn aandacht. Een afge-

waaide tak? Of...? Ik rijd van het pad af en zie tot mijn verbazing een punt van een schoen onder de struiken uitsteken. Een werkschoen, vol tuingrond. Zoals Ina altijd aanheeft.

Ik buk voorover en iets wits schemert door de bladeren heen. Bij de schoen. Aan de schoen. Het dringt tot me door, maar ik begrijp het niet. Of ik wil het niet begrijpen. Ik ga met mijn tong over mijn droge lippen en pak het uiterste puntje van de struik beet. Voorzichtig til ik hem op, terwijl mijn ogen de schoen niet loslaten.

Dan zie ik haar.

Van schrik laat ik de struik schieten en deins achteruit. Mijn maag protesteert heftig, terwijl het beeld zich in mijn hoofd vastzet. De vegen op de witte huid. Het bemodderde gezicht verpakt in plastic. De halfopen ogen die geen enkele glans meer vertonen. Haar mond volgepropt met blaadjes. Bloesemblaadjes. Ina's lichaam is omringd door de bloesems die ze haatte, alsof ze opgebaard ligt. Terwijl mijn ademhaling schokkerig mijn mond verlaat, denk ik aan haar woorden, haar dreigementen. Eigen schuld, wil ik roepen. Je verdiende loon!

Kokhalzend ruk ik me los van het tafereel en duw met kracht mijn pookje naar voren. Weg moet ik.

Dan zie ik Peter.

Veel te abrupt stop ik waardoor ik bijna van de rolstoel schiet. Hij staat nog steeds tegen de stam aan, alleen nu met zijn gezicht naar mij gericht. Hij kijkt naar me met ogen die niets zien. Die langs me heen staren.

Hij weet het. Hij wist het al.

1

Ook al woon ik mijn hele leven in Zeeland, de ondefinieerbare zilte geur blijft bijzonder. De frisse zeelucht prikkelt mijn zintuigen. In mijn voortuin duiken overal bloemen op. Ik hou van de kleuren waarmee steeds een volgend seizoen wordt aangekondigd.

Ik stuur mijn rolstoel handig om de kuilen in de weg, soms vraag ik me af of ik ze zelfs blindelings zou kunnen ontwijken. Het lijkt me een uitdaging, maar toch ga ik dat niet in mijn eenzame proberen. Er zijn al uitdagingen genoeg in mijn leven. Eenmaal boven op de dijk zie ik de uivormige toren van de kerk die fier uitsteekt boven Yerseke. Aan de andere kant hangen witte wolken in een dunne laag boven de Oosterschelde, alsof ze samengedrukt worden tussen de warmte van de zon en de kou van het water. De dijken geven een machtig gevoel van veiligheid.

Er gloeit warm geluk in me. Ik ben gelukkig, ja, dat durf ik zomaar te zeggen. Overal om me heen zie ik vrolijke mensen. Iedereen lacht. Is dat de kracht van de zon? Of van de naderende lente?

Ik hobbelen over de keien van het kerkplein en stuur voorzichtig tussen een bankje en een fietsenrek door. Vandaag laat ik mijn humeur niet verpesten door de onnadenkendheid van gemeentemensen die overal obstakels neerzetten.

Pas bij de broodafdeling van de supermarkt komt het idee in me op: ik ga wat lekkers kopen. Als ik thuis ben ga ik direct Saar bellen en haar uitnodigen, samen met kleine Jeffrey. Ik heb mijn kleinzoon misschien al zes weken niet gezien en ik verlang naar dat mannetje. Hij is gek op appeltaart en zou heerlijk

in de tuin kunnen spelen. Natuurlijk is het ver rijden voor Saar, maar ik weet zeker dat ze dat ervoor over heeft.

Voor de vitrine met gebak stop ik. Er is niet veel keuze meer. De enige appeltaart die er nog is, staat helemaal achteraan. Ik draai mijn rolstoel heen en weer, en schuif zover als ik kan naar de zijkant van mijn zitting. Mijn vingers raken de doos, maar echt grip krijg ik niet.

‘Kan ik misschien behulpzaam zijn?’

Ik schrik en kijk omhoog. Achter me staat een man, verzorgd, glad geschoren, stropdas. Wie draagt die tegenwoordig nog? Zijn ogen lachen me vriendelijk toe vanachter een rood montuur, en laten alles in de winkel naar de achtergrond verdwijnen.

‘Welke taart wilt u hebben?’

‘D-de appel,’ stotter ik.

‘Uitstekende keuze. Het is dat u er het eerste was, anders had ik dit laatste exemplaar geconfisqueerd. Dave, Dave van Dalen.’ Hij steekt me een hand toe.

Ik weifel en denk aan mijn krachteloze hand. Maar hij lacht alweer en buigt dan over me heen naar de appeltaart.

‘Waar wilt u hem hebben?’

‘Graag hier op mijn schoot. Dank u wel.’

‘Feestje?’

Ik heb geen idee waar hij het over heeft. Ik voel allerlei feestelijks in mijn lichaam, maar dat kan hij toch niet bedoelen?

‘Bent u misschien jarig?’

‘Myrna,’ antwoord ik schuldbewust. Wat dom om mezelf niet voor te stellen. Maar als ik zie dat hij heel ontspannen tegen de vitrinekast aan gaat staan, zakt de onrust wat weg. ‘En nee, ik ben niet jarig. Ik krijg hoog bezoek.’

‘Aha. Mag ik raden?’ Er flonkert iets ondeugends in zijn ogen.

Ik knik zo fel dat er een lichte duizeling in mijn hoofd ontstaat. Niet nu, denk ik en ik doe mijn best om niets te laten blijken.

‘Eens kijken. De koningin?’

Ik schud heel voorzichtig nee.

‘De burgemeester? De hond van de burenen? De appelkweker?’

Hij werpt een blik op mijn taart.

Ik schiet in de lach. ‘Nee, maar ik zal een stukje voor hem bewaren. Mijn kleinzoon komt.’

‘Dat is fantastisch. Wat mooi om al zo jong oma te zijn.’

Het duurt een paar seconden voordat ik voel dat ik bloos. Wat een tijd geleden.

‘Mag ik er even bij?’ Een vrouw wijst op een slagroomtaart. Ze tikt nerveus met haar voet op de vloer.

Mijn blik schiet snel heen en weer. ‘Ik moet weg.’

‘Dan zal ik je niet langer ophouden. Bovendien moet je hoog bezoek ook niet laten wachten.’ Hij knipoogt naar me.

‘Ja. Uh... nee, bedoel ik.’

‘We komen elkaar vast nog wel een keer tegen.’

‘Ik hoop het,’ antwoord ik. Dan draai ik me snel om en rijd naar de kassa. Wat moet hij wel niet van me denken?!

Met het tasje op schoot rijd ik terug. Mijn gedachten gaan steeds terug naar de ontmoeting met die bijzondere man. Dave van Dalen. Woont hij hier in buurt? Ik heb hem nog nooit gezien.

Ik schrik als ik getoeter achter me hoor.

‘Wat ben je al vroeg op pad, Myrna.’ Het is Bram, een krachtige vijftiger, die al jaren mijn tuin bijhoudt.

‘Mijn kleinzoon komt op bezoek,’ antwoord ik snel.

Ik zie een brede zwaai van zijn arm als hij me voorbij rijdt.

Weg met al mijn verwarde gedachten, ik moet me richten op mijn mooie plannetje. Ik ga meteen bellen als ik thuis ben. Stel je toch voor dat Saar en Jeffrey echt kunnen komen vandaag. Mijn schaduw danst, alsof ik vandaag de leiding heb genomen over mijn leven en zelfs mijn ziekte even achter me laat.

Eenmaal terug in mijn straat kan ik een trots gevoel nauwelijks onderdrukken. Dit is mijn huis, prachtig gelegen aan de uitgestrekte weilanden en door de dijk beschermt tegen de westenwind. Ik stop voor de oprit. Mijn ogen glijden over mijn tuin

en het gras dat nodig weer eens gemaaid moet worden. Voor het raam van de erker hangt een lege plantenbak. Ik zal Bram vragen of hij een keer een stel rode hanggeraniums voor me meeneemt. Of zal ik dit keer violen nemen, die kunnen al eerder geplant worden. Ik sluit mijn ogen en denk aan de grote gele bloemen met het purper hart. ‘Mam, mag ik de gitaartjes planten?’ Het iele hoge stemmetje van Josje hoor ik zo weer voor me. Samen in de tuin bezig. Violen of gitaartjes, het is mooi hoe de associatieve geest van een kind werkt.

Als ik mijn ogen open, zie ik Ina achter het raam staan. Het stakerige lijf van mijn buurvrouw valt bijna weg tussen de smalle kozijnen. Maar ik weet dat ze naar me staart. Ik zie haar ogen voor me, waarmee ze me altijd opneemt alsof ik een minderwaardig schepsel ben. Ze laat Peter altijd het woord doen, waardoor ik haar schrille stem alleen hoor als ze hem roept: Pééétèr! Commanderend, zoals je nog niet eens met je hond om zou gaan. Daarna slist ze fluisterend al haar ideeën in zijn oor, waarbij het lijkt alsof alleen haar wóorden al giftig zijn. Het is een bijzonder stel. Zeker als ik zie hoe Peter met haar omgaat. Hij vertrekt geen spier, luistert naar haar opdrachten en gaat aan het werk. Of hij haar bevelen opvolgt weet ik niet, soms lijkt het wel alsof hij bijna onmerkbaar zijn schouders ophaalt.

Zwaait ze nu naar me of is dat een vuist? Heeft ze weer iets nieuws te klagen? Ik twijfel. Ik kijk naar mijn hand die achtere-loos op mijn stuurpookje ligt. Alsof ik wil dat mijn arm vanzelf de juiste keuze zal maken: teruggroeten of negeren. Als ik weer opkijk is ze verdwenen. Weggedoken in de duisternis van haar huis, waar ik al in geen jaren binnen ben geweest. Wat zou ze daar allemaal doen? Ze werkt niet, ontvangt nauwelijks mensen, ik zie haar alleen maar in de tuin. Elke dag.

Snel rijd ik naar mijn voordeur. Mijn huis is heerlijk, maar de burens mogen verhuizen. Ik laat me door haar niet gek maken. Alleen mijn lijf doet het niet goed meer, voor de rest ben ik zo sterk als wat. Ik geef mooi niet toe aan hun grillen.

voorpublicatie *Moederziel* – MARELLE BOERSMA

© 2013 De Crime Compagnie en Marelle Boersma

Omslagontwerp Cunera Joosten

Boekverzorging Michiel Niesen, ZetProducties, Haarlem

Foto omslag © Simmisimons

ISBN 978 90 6109 065 2 | NUR 332

Meer informatie over De Crime Compagnie op www.crimecompagnie.nl